

Aktualnie obowiązująca treść przepisów art. 10 ustawy o drogach publicznych i ich wykładnia dokonana przy uwzględnieniu wcześniejszej treści przepisów art. 10 ustawy pozwala wyróżnić dwa tryby pozbawiania drogi publicznej dotychczasowej kategorii, stwierdził NSA w wyroku z dnia 25 lipca 2019 r., sygn. akt: I OSK 2536/17.

Sąd wskazał, że zasadą jest tryb, który można określić zwyczajnym. Znajduje on zastosowanie do wszystkich innych sytuacji niż dekateryzowanie odcinka drogi w związku z zastąpieniem go nowo wybudowanym odcinkiem drogi. Tryb ten posiada podstawy prawne o charakterze kompetencyjno-zadaniowo-proceduralnym w art. 10 ust. 1-4 ustawy. Charakter procesowy mają przepisy art. 10 ust. 3 ustawy. Do tego trybu zastosowanie znajdują przepisy proceduralne zawarte w m.in. w art. 6 ust. 2 i 3, art. 6a ust. 2 i 3, czy w art. 7a ustawy.

Drugi tryb to określany w literaturze przedmiotu oraz orzecznictwie sądowym "tryb kaskadowy" uregulowany w art. 10 ust. 5, 5a-5f ustawy. Znajduje on zastosowanie w przypadku zastępowania określonego odcinka drogi nowo wybudowanym odcinkiem drogi. Nie znajdują tu zastosowania przepisy proceduralne stosowane w trybie zwykłym, a w to miejsce stosuje się przepisy art. 10 ust. 5b i 5d ustawy o drogach publicznych. Odcinek drogi określonej kategorii, zastąpiony nowo wybudowanym odcinkiem, drogi staje się drogą kategorii niższej. I tak, jeśli odcinek drogi krajowej zastępowany jest nowo wybudowanym odcinkiem drogi, to odcinek stary staje się z mocy ustawy z chwilą oddania do użytku nowego odcinka drogi krajowej - odcinkiem drogi wojewódzkiej. To samo dotyczy dróg wojewódzkich oraz powiatowych. Wówczas może zostać uruchomiony proces kaskadowej dekateryzacji drogi, który służyć ma zaliczeniu jej do grup dróg publicznych stosownie do jej cech określonych przez ustawodawcę w art. 6 ust. 1, 6a ust. 1 albo 7 ust. 1 ustawy.